

Uchwała Nr XXXV / 284 / 2013
Rady Gminy Ciasna
z dnia 11 lipca 2013 roku

w sprawie zmian w Planie Odnowy Miejscowości Wędzina

na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594) w związku z § 10 ust.2 pkt 2b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „ Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2008 r. Nr 38, poz. 220 z późn. zm.) Rada Gminy w Ciasnej uchwala co następuje:

§ 1

1. Uchyla się załącznik Nr 1 do Uchwały Nr VI/33/2011 Rady Gminy Ciasna z dnia 18 lutego 2011 r.
2. Zatwierdza się zmianę Planu Odnowy Miejscowości Wędzina stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ciasna.

§ 3

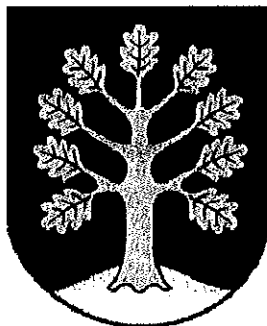
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega opublikowaniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Ciasna.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY CIASNA

Zuzanna Geilke

ADWOKAT

Dariusz Płoska
Dariusz Płoska

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WĘDZINA NA LATA 2011 – 2018

Wędzina Grudzień 2010

1. WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Wędzina jest dokumentem strategicznym sporządzonym w wyniku wspólnej inicjatywy mieszkańców miejscowości oraz Urzędu Gminy Ciasna.

Głównym bodźcem do stworzenia planu jest działanie „Odnowa i Rozwój Wsi” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 którego celem jest między innymi rozbudzanie aktywności jej mieszkańców i budowa kapitału społecznego na wsi.

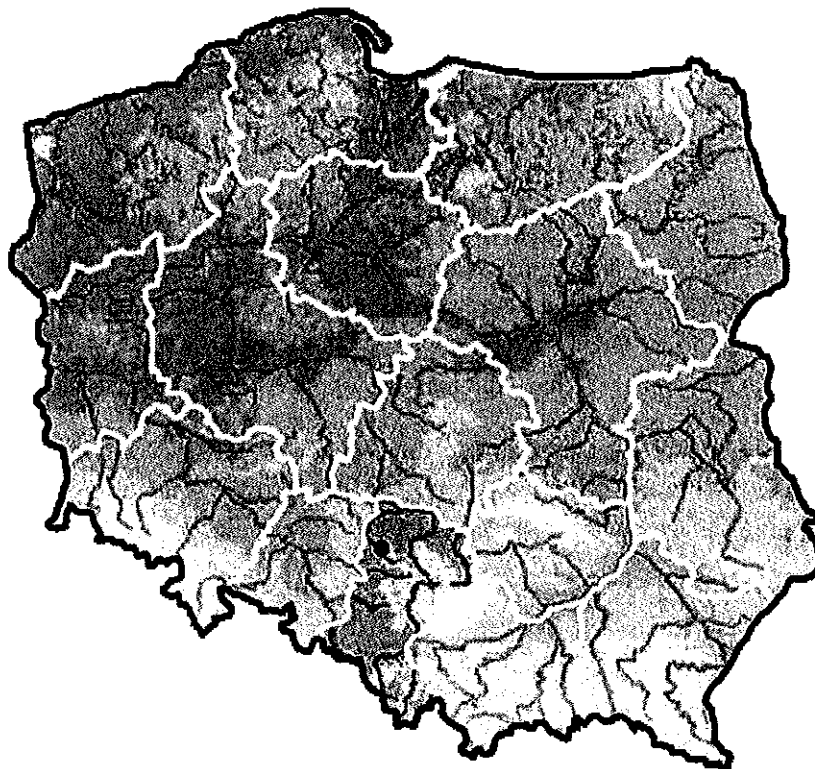
Niniejszy Plan odnowy wskazać ma, jakie konkretne działania muszą być poczynione, aby powyższy cel został osiągnięty. Świadomość jasno sprecyzowanych kierunków rozwoju pobudza aktywność lokalnego środowiska i stymuluje je na rzecz partnerstwa, rozwoju i promocji wartości, które reprezentuje społeczność Wędziny.

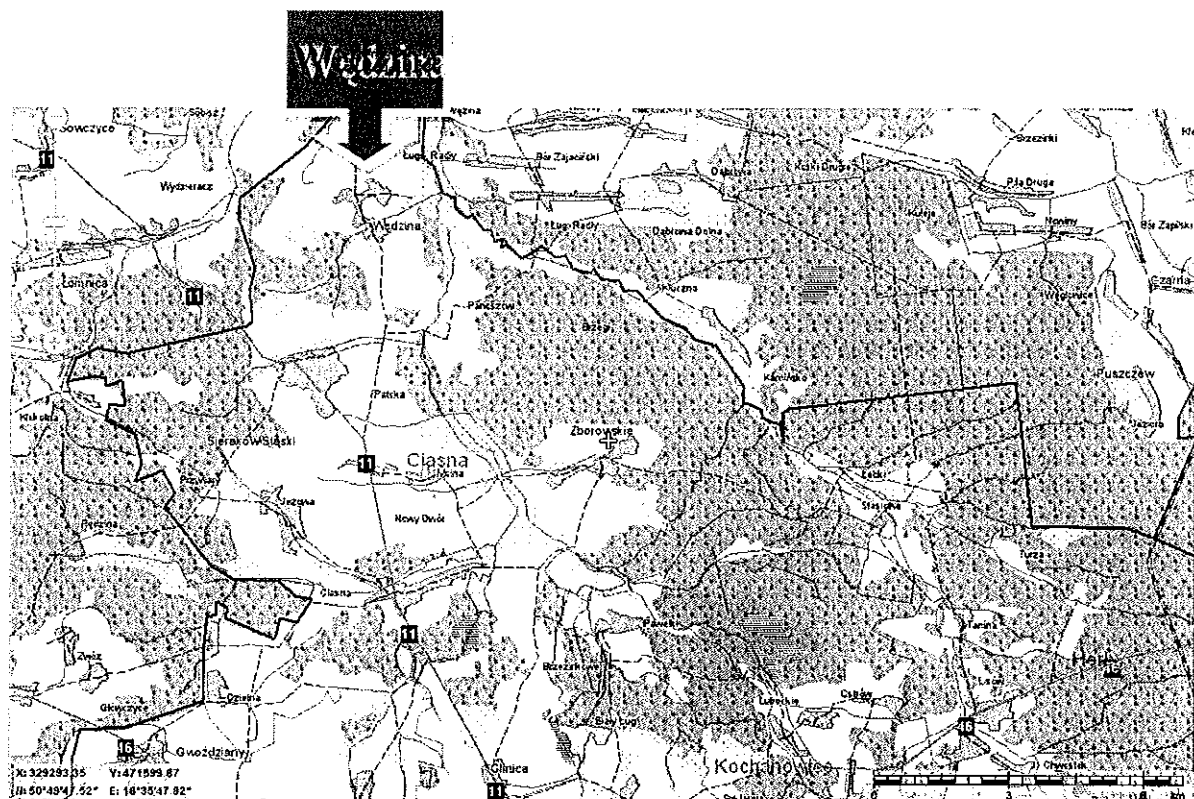
Odnowa wsi jest współcześnie ważną napędową siłą rozwoju obszarów wiejskich, skutecznie przeobrażającą tereny nią objęte i stanowiącą istotny składnik procesów rozwojowych na poziomie lokalnym i regionalnym. Zdaniem Ryszarda Wilczyńskiego, uznanego w Polsce autorytetu w tej dziedzinie, odnowa wsi to proces kształtowania warunków życia ludzi na obszarach wiejskich, którego animatorem i podmiotem jest społeczność lokalna. Oddziałuje ona na standard życia i jego jakość oraz źródła utrzymania mieszkańców, jednocześnie zachowując tożsamość wsi wyrażającą się wartościami życia wiejskiego, wzmacnianiem i rozwojem dziedzictwa duchowego, kulturowego i materialnego wsi.

Plan Odnowy Miejscowości Wędzina zmierza do pobudzenia i zintegrowania wielu rozproszonych oddolnych inicjatyw i działań na rzecz zachowania oraz ochrony unikatowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz jej rozwoju. Funkcje, jakie pełni Wędzina to przede wszystkim funkcje mieszkalne i rolnicze. Pod tym kątem były też ustalane priorytety i kierunki rozwoju miejscowości. Ostatecznym celem wszelkich działań jest poprawa standardu życia mieszkańców wsi. Zakłada się że, efektem Planu ma być również uruchomienie trwałego i samopodtrzymującego się rozwoju społeczności miejscowości Wędzina.

2. ADMINISTRACYJNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.

- położenie miejscowości w Polsce

Miejscowość Wędzina położona jest na granicy Województwa Śląskiego i Opolskiego w północnej części Gminy Ciasna. Od strony południowej dojazd do miejscowości stanowi droga gminna łącząca drogę krajową DK 11 Katowice – Poznań z drogą wojewódzką 494 łączącą Opole z Częstochową. Na powierzchni 1771 ha zamieszkuje około 670 mieszkańców

Odległość od stolicy regionu Katowic do Wędziny wynosi 77 km do granic Aglomeracji Śląskiej (Tarnowskie Góry) 52 km, do Opola 60 km a do Częstochowy 51 km . Najbliższy międzynarodowy port lotniczy w Pyrzowicach położony jest w odległości 71 km od Wędziny.

3. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI

Nazwa Wędzina pochodzi od słowa wędzić, wypalać las. Jej nazwa pojawia się po raz pierwszy w pierwszej połowie XVII w. Należy do tzw. nazw kulturowych, będących śladem konkretnej działalności człowieka. W tym wypadku chodzi o wypalanie lasu pod nowe pola: "wypalać " to również "wędzić". Centrum szesnasto- i siedemnastowiecznej Wędziny stanowił drewniany dwór w miejscu dzisiejszego murowanego pałacu, oraz zabudowania folwarczne. Porozrzucane na rozległym obszarze luźne grupy zabudowań i pojedyncze gospodarstwa tworzą właściwie dwie wsie oraz kilka przysiółków. Pierwsza z nich to właśnie Wędzina, druga zaś to Kowie. To właśnie to drugie przez długie lata było większe, jednak nie koniecznie starsze. Co prawda nazwa Wędzina pojawia się już w dokumentach w 1679 r. to Kowie dopiero w 1704 r. Nie są to jednak na pewno daty założenia wsi. Do Kowia należały

wtedy przysiółki Zaslupie (Marce), Biadac oraz Kierocie. Do Wędziny - Sierlet (obecnie w granicach Ponoszowa) oraz późniejszy folwark Kwast. Od późnego średniowiecza do przełomu XVII i XVIII w. Wędzina była siedzibą dominium należącego m. in. do hrabiny Anny Jarockiej von Gaschin oraz baronów Rouzitz de Helm. Ostatni właściciel Bernard von Studnitz pozostawił po sobie okazały pałac z parkiem, zrujnowane mauzoleum i kilkadziesiąt okazałych dębów. W XVIII i XIX w. pracowały tu dwa młyny, dwa zakłady hutnicze i cegielnia. Po dawnej hucie szkła pozostał tylko przysiółek Szklarnia. Na Kowiu niedaleko siebie znajdują się dwa budynki szkolne z lat trzydziestych XX wieku. Są to murowany niemiecki oraz drewniany polski budynek szkoły mniejszościowej. W roku 1819 Wędzina ma 453 mieszkańców, zaś w 1861 już 941 - najwięcej spośród wsi parafii sierakowskiej. Ok. 1766 roku blisko dzisiejszej szosy z Sierakowa do Wędziny powstał zakład produkcji szkła i jednocześnie nowa osada pod obecną nazwą Szklarnia. Huty szkła powstawały w miejscach gdzie nie tyle ilość ale i jakość surowca stanowiła przyczynę krótkiego zazwyczaj żywota takich zakładów. Produkowane w nich zielone szkło nie było zbyt wysoko cenione lecz było tanie i od nazwy miejsc w których je produkowane nazywano je "zielonym", gdyż pochodziło z takich właśnie położonych w lasach, niedużych hut jak ta w Wędzinie. W latach trzydziestych XX w. we wsi istniały dwie szkoły niemieckie oraz jedna polska, dwie restauracje, sklep oraz masarnia. Postawiono tu także nowe tzw. "cole" czyli mieszkania dla urzędników celnych.

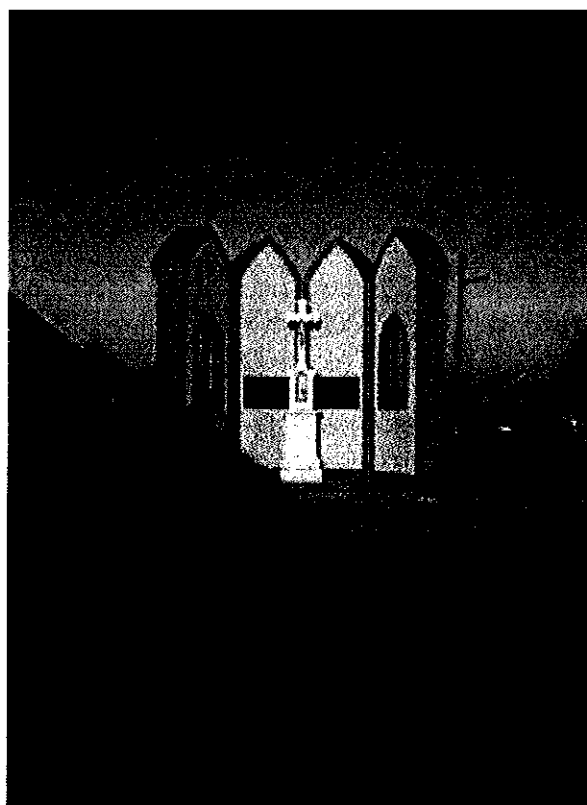
4. OKREŚLENIE PRZESTRZENNEJ STRUKTURY MIEJSCWOŚCI

Wędzina jest miejscowością dość rozległą o rozproszonej zabudowie, co biorąc pod uwagę jej położenie i czas powstania może wskazywać na tzw. osadnictwo **olęderskie**, nazwane tak od imigrantów przybyłych na tereny Rzeczypospolitej z Niderlandów. Olędrzy osiedlali się głównie na terenach bagiennych i zalewowych, prowadząc ożywioną działalność elioracyjną. Budowali wsie rzędowe o pasmowym układzie gruntów, za wyjątkiem terenów lesistych, gdzie powstawała zabudowa rozproszona. Przeprowadzona później w zaborze pruskim **kolonizacja fryderykańska** wpłynęła na powstawanie dużych gospodarstw w systemie zabudowy rozproszonej oraz samotniczej. Małe gospodarstwa kształtowano w typie ulicowych geometrycznych kompozycji o skupionej zabudowie i łańcowym układzie gruntów

Obecnie w miejscowości dominantą jest położony w jej centralnym miejscu nowy kościół pod wezwaniem Św. Urbana.

W miejscu starego rozebranego już kościoła postawiono piękną kapliczkę

Do wyróżniających się obiektów w miejscowości należy zabytkowy Pałac opisywany wyżej, leżący jednak na uboczu miejscowości. Charakterystycznymi budynkami są tzw. cole czyli mieszkania dla urzędników celnych.

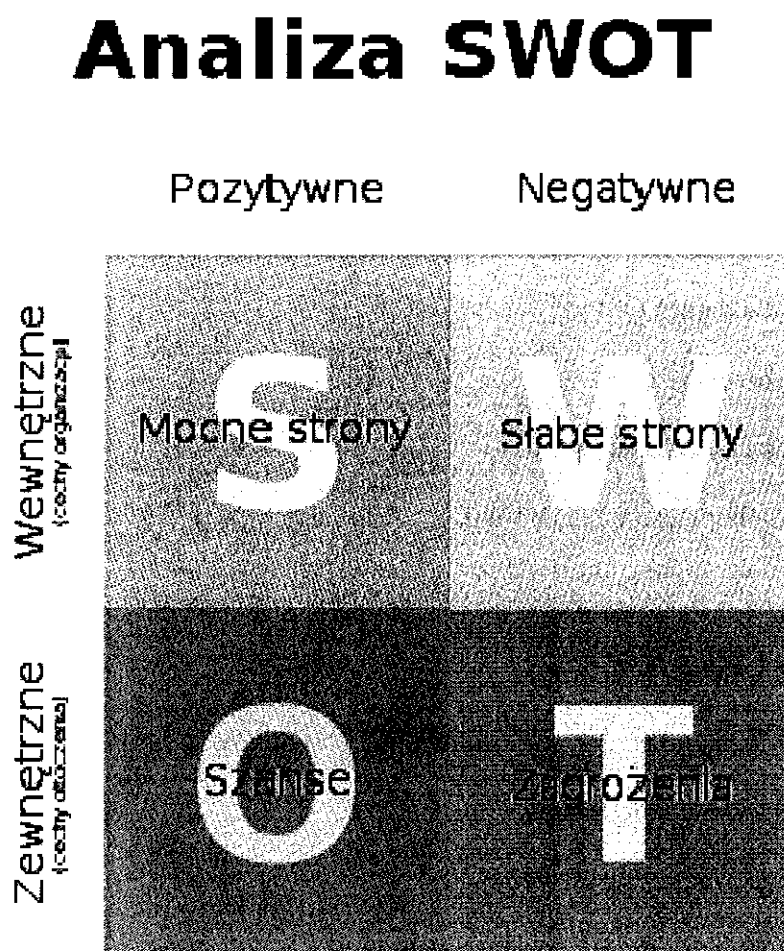
5. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.

ZASOBY PRZYRODNE	
Walory krajobrazu	Teren lekko pofałdowany, z dużymi obszarami leśnymi i wodnymi
Stan środowiska	Bardzo czyste
Walory klimatu	umiarkowany
Walory szaty roślinnej	Roślinność zróżnicowana zarówno leśna jak i występująca na polach i łąkach
Cenne przyrodniczo obszary (rezerваты)	Otulina Parku Krajobrazowego Lasy Nad Górną Liswartą
Ostoje siedliska	Na rzece Liswarcie występują siedliska bobra
Wody powierzchniowe	W niedalekiej odległości od miejscowości do przepływającej Liswarty wpada Potok Jeżowski
gleby	IV, V klasa gleb
kopaliny	brak
DZIEDZICTWO KULTUROWE	
Walory architektury	Zabudowa typowo wiejska
Walory przestrzeni wiejskiej publicznej	
Zabytki i pamiątki historyczne	Pałac, Domy celne, Muzeum Szkoły Polskiej
Miejsca osoby i przedmioty kultu	Miejsce pamięci zastrzelenia gospodyni przez Rosjan Kaplica pałacowa
Święta odpusty	Odpust, kiermasz - rocznica poświęcenia kościoła 15 września, dożynki
Tradycyjne obrzędy gwara	Śląska gwara, polter
Legends podania	
Specyficzne nazwy	Grucki, Plewina, Borek, Kowie, Biadacz, Grobie, Łęgi
Dawne zawody	Zawody już nie wykonywane: kowal, rymarz,
Zawody artystyczne	Rzeźbiarz , budujący stajenki
OBIEKTY I TERENY	
Działki pod zabudowę	W miejscowości znajdują się wolne tereny pod zabudowę około 5,4 ha
Działki pod przemysł	nie występują
Place skwery, parki	plac zabaw,

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	
Budynki edukacyjne	Szkoła podstawowa, przedszkole – budynek w dobrym stanie wymagający termomodernizacji
Budynki użyteczności publicznej	Remiza OSP, dom spotkań,
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
wodociąg	Obejmuje część miejscowości
kanalizacja	brak
gaz	brak
prąd	Doprowadzony do wszystkich gospodarstw domowych
GOSPODARKA I ROLNICTWO	
Zakłady pracy	usługi ogólnobudowlane 3 zakłady, handel obwoźny 1, usługi transportowe 1, usługi leśne 1, zespoły muzyczne 2,
Gospodarstwa rolne	Małe gospodarstwa rolne 113 , 1 duże gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 300 ha
Zakłady rzemieślnicze	Rzeźnik,
MIESZKAŃCY KAPITAŁ SPOŁECZNY	
Autorytety i znane postaci	Ksiądz Dziekan Dyrszka
Karajanie znane postaci	
Przedsiębiorcy sponsorzy	
Stowarzyszenia	OSP

6. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON WĘDZINY

W celu określenia szans rozwoju miejscowości oraz zagrożeń jakie mogą wpłynąć na jej rozwój na grudniowych warsztatach przeprowadzono analizę SWOT - skrót pochodzi od angielskich słów *Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats*. Czyli silne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia.

MOCNE STRONY

- tereny czyste przyrodniczo , nieskażone środowisko,
- istnieją możliwość rozbudowy,
- możliwość rozwoju turystyki łowieckiej,
- małe gospodarstwa , które mogą być gospodarstwami turystycznymi,
- przedszkole, plac zabaw,
- przyrost demograficzny,
- dobre oznakowanie miejscowości,
- dobra integracja mieszkańców,
- prężnie działająca OSP,
- młodzieżowa drużyna ,
- dziecięcy chór kościelny,
- piękna ruchoma stajenka co roku.

SŁABE STRONY

- brak wodociągu kanalizacji , oświetlenia, chodników,
- brak połączenia kolejowego,
- brak infrastruktury turystycznej,
- brak restauracji i miejsc noclegowych,
- brak infrastruktury do spędzania czasu wolnego,
- brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży,
- brak Sali gimnastycznej boiska sportowego, siłowni,
- brak organizacji społecznych.

SZANSE

- coraz popularniejsza agroturystyka,
- rozwój infrastruktury w gminy,
- pozyskiwanie Funduszy Unijnych,
- możliwość rozwoju handlu,
- odnowa Pałacu i udostępnienie turystom.

ZAGROŻENIA

- odpływ ludności,
- emigracja młodzieży,
- możliwość upadku największego gospodarstwa rolnego,
- ze względu na rolniczy charakter miejscowości duże uzależnienie od warunków pogodowych,
- podatność na klęski żywiołowe,
- płaski teren niezmeliorowany zagrożony powodzią.

Analizując przedstawione słabe i mocne strony miejscowości oraz szanse i zagrożenia jakie dla niej występują wyłania się obraz miejscowości, w której największą możliwością rozwoju ze względu na dużą liczbę gospodarstw rolniczych oraz czyste środowisko jest rozwój turystyki. Jednocześnie zagrożeniem dla tego obszaru jest emigracja młodzieży i starzenie się społeczeństwa. Aby zapobiec tym czynnikom należy poprzez inwestycje doprowadzić do stanu w którym miejscowość będzie atrakcyjna zarówno dla mieszkańców jak i turystów. Braki w infrastrukturze spędzania czasu wolnego szczególnie mocno odczuwane są przez ludzi młodych, którzy chcieliby lub już założyli rodziny.

7. PLANOWANE INWESTYCJE

Lp.	Tytuł operacji	Cel	Przeznaczenie	Lata realizacji	Kwota i źródła finansowania
1	Budowa boiska sportowego	Poprawa warunków życia mieszkańców	Rozwój fizyczny mieszkańców w tym dzieci i młodzieży	2011-2012	364 082,11 zł PROW na lata 2007 – 2013, budżet gminy
2	Zagospodarowanie terenu przy szkole podstawowej na cele rekreacyjne i społeczno - kulturalne	Poprawa warunków życia mieszkańców Poprawa estetyki	Rozwój fizyczny mieszkańców w tym dzieci i młodzieży	2013-2017	460 000,00 zł PROW na lata 2007 – 2013, budżet gminy
3	Wodociąg	poprawa warunków bytowych mieszkańców ochrona środowiska	Zaopatrzenie mieszkańców w wodę	2011	PROW na lata 2007 – 2013, WFOŚiGW budżet gminy
4	Termomodernizacja Szkoły	Poprawa jakości powietrza -poprawa estetyki miejscowości	Ocieplenie budynku, stałe warunki temperaturowe w szkole, komfort uczących się dzieci	2011-2013	501 000,00 RPO WSL 2007 – 2013 Budżet Gminy Ciasna
5	Zakup samochodu dla straży	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Ochrona przeciwpożarowa miejscowości, pomoc w wypadkach drogowych i innych zdarzeniach losowych	2014	250 000,00 NFOŚiGW
6	Oświetlenie miejscowości	Poprawa warunków życia i bezpieczeństwa	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości	2012- 2018	150 000,00 Budżet Gminy Ciasna
7	Utwardzenie dróg i budowa chodników	Poprawa warunków życia i bezpieczeństwa mieszkańców	Użytkowanie infrastruktury drogowej przez mieszkańców oraz wszystkie osoby przebywające w miejscowości	2013-2018	1 000 000,00 Budżet Gminy Ciasna Fundusze Unijne na lata 2014-2020

8	Budowa małej infrastruktury turystycznej	Rozwój gospodarczy i wzrost atrakcyjności miejscowości	Wypoczynek turystów i mieszkańców	2011-2018	36 000,00 PROW 2007-2013 oś 4 oraz budżet gminy
9	Termomodernizacja klubu	Poprawa jakości powietrza -poprawa estetyki miejscowości	Ocieplenie budynku.	2011	Fundusz Sołecki - budżet gminy
10	Szkolenie dla mieszkańców z obsługi komputera, różnicowanie działalności rolniczej, szkolenia z zakresu EFS	Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców	Szkolenia dla mieszkańców w celu rozwoju przedsiębiorczości polepszenia warunków życia poprzez poszerzenie niezbędnej wiedzy do pozyskiwania funduszy	2011-2018	36 000,00 PROW 2007-2013 oś 4 oraz budżet gminy

8. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW

Miejscem sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na jego położenie jest teren w centrum miejscowości położony pomiędzy szkołą, kościołem a budynkiem OSP. To na tym terenie odbywają się wszelkiego rodzaju festyny, imprezy kulturalne, zgromadzenia mieszkańców. Teren ten jest najłatwiej dostępny dla wszystkich mieszkańców ze względu na jego centralne położenie. Miejsca jest wystarczająco dużo aby wygodnie zorganizować przedsięwzięcie, spełniając zasady bezpieczeństwa dla imprez masowych a jednocześnie zapewnić przybywającym komfort bliskiego zaparkowania pojazdów czy dostępu do infrastruktury sanitarnej. Teren ten wymaga jednak zagospodarowania, zarówno terenów zielonych jak i wyposażenia w utwardzone miejsca parkingowe oraz dobudowę małej infrastruktury około turystycznej czy spędzania czasu wolnego.

Pomiędzy szkołą a remizą OSP znajduje się miejsce na budowę boiska sportowego, którego brak mocno akcentują mieszkańcy. Powinno ono być wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową, nawierzchnia ta umożliwi wydłużenie czasu korzystania z boiska w ciągu roku nawet w niesprzyjających warunkach atmosferycznych. Poliuretan ułatwia również utrzymanie nawierzchni i czyni je praktycznie bez kosztowym. Budowa boiska przyczyni się w szczególności do zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawi wizerunek miejscowości jako bardziej przyjaznej osobom aktywnym, młodym i turystom.

Drugim ważnym dla miejscowości zadaniem jest zagospodarowanie terenu przestrzeni publicznej wokół szkoły na cele rekreacyjne i społeczno kulturalne. Zagospodarowanie tego terenu przyczyni się znacznie do poprawy warunków życia mieszkańców miejscowości Wędzina.

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp	2
2. Administracyjna charakterystyka miejscowości.....	3
3. Historia miejscowości.....	4
4. Określenie przestrzennej struktury miejscowości.....	5
5. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	7
6. Ocena mocnych i słabych stron Wędziny.....	9
7. Planowane inwestycje.....	12
8. Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców	13

Wykorzystane materiały:

Opracowanie historii miejscowości Wędzina przez Pana Jerzego Kosytorz
na stronie www.gimnazjumciasna.pl

Strony WWW:

www.geoportal.gov.pl

www.ciasna.pl

www.wikipedia.com

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY CIASNA

Zuzanna Geilke